

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради університету
«_30_»__серпня__2023 року,
протокол № 3 .

Перша проректорка, головуюча на
засіданні вченої ради університету,
кандидатка наук з державного
управління, доцентка

_____ Ірина КОВТУН

«_30_»__серпня__2023 року
м.п.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ У ПРАВОЗАСТОСОВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ»
для підготовки на другому (магістерському) рівні
здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавра
із спеціальності 081 Право
галузі знань 08 Право

м. Хмельницький
2023

РОЗРОБНИК:

Професор кафедри теорії та історії держави і
права, доктор юридичних наук, професор.
21 серпня 2023 року

Віктор САВЕНКО

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри теорії та історії держави і права
25 серпня 2023 року, протокол № 1.

Завідувач кафедри, доктор історичних наук,
професор
25 серпня 2023 року

Леонід МІСІНКЕВИЧ

Декан юридичного факультету,
кандидат юридичних наук, доцент
26 серпня 2023 року

Віктор ЗАХАРЧУК

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
«28» серпня 2023 року, протокол № 1.

Голова методичної ради університету,
кандидатка наук з державного управління,
доцентка
«28» серпня 2023 року

Ірина КОВТУН

Обліковий обсяг 0,97 ум.др.арк.

ЗМІСТ

	Стор.
1. Опис навчальної дисципліни	— 4
2. Заплановані результати навчання	— 5
3. Програма навчальної дисципліни	— 6
4. Структура вивчення навчальної дисципліни	— 8
4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	— 8
4.2. Аудиторні заняття	— 8
4.3. Самостійна робота студентів	— 8
5. Методи навчання та контролю	— 9
6. Схема нарахування балів	— 9
7. Рекомендована література	— 10
7.1. Основна література	— 10
7.2. Допоміжна література	— 11
8. Інформаційні ресурси в Інтернеті	— 16

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	— 08 Право
2. Код і назва спеціальності	— 081 Право
3. Назва спеціалізації	—
4. Назва дисципліни	— Діджиталізація у правозастосовній діяльності
5. Тип дисципліни	— вибіркова
6. Код дисципліни	— В.081.М.2.2.
7. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	— другий
8. Ступінь вищої освіти, що здобувається	— магістр
9. Курс / рік навчання	— перший
10. Семестр	— другий
11. Обсяг вивчення дисципліни:	
1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	— 3/90
2) денна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	— 30
% від загального обсягу	— 33,3
лекційні заняття (годин)	— 16
% від обсягу аудиторних годин	— 53
семінарські заняття (годин)	— 14
% від обсягу аудиторних годин	— 47
самостійна робота (годин)	— 60
% від загального обсягу	— 66,7
тижневих годин:	
аудиторних занять	— 1,7
самостійної роботи	— 3,3
3) заочна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	— 14
% від загального обсягу	— 15,6
лекційні заняття (годин)	— 8
% від обсягу аудиторних годин	— 57,1
семінарські заняття (годин)	— 6
% від обсягу аудиторних годин	— 42,9
самостійна робота (годин)	— 76
% від загального обсягу	— 84,4
тижневих годин:	
аудиторних занять	—
самостійної роботи	—
12. Форма семестрового контролю	— залік
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	—
2) супутні дисципліни	— О.081.М.6. Практика цивільного судочинства О.081.М.8. Теорія і практика адміністративного судочинства
3) наступні дисципліни	— В.081.М.2.13. Правове регулювання адміністративних послуг. В.081.М.3.2. Застосування інформаційних технологій в юридичній практиці.
14. Мова вивчення дисципліни	— українська.

2. Заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань). ЗК 9. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК 10. Здатність розробляти проекти та управляти ними. СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності. СК 13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією. СК 14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини. СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.
Програмні результати навчання	РН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження. РН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки. РН6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи. РН8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності. РН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг. РН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:	
1. Знання	
1.1) ціннісних засад права та юриспруденції; засадничих принципів професійної етики юриста у тому числі міжнародних принципів розроблених Міжнародною асоціацією юристів (International Bar Association, IBA);	
1.2) галузевих принципів права та практики їх застосування;	
1.3) основних інструментів захисту прав людини;	
1.4) правових понять та категорій, термінологічної бази різних галузей права, договірної і переддоговірної техніки і методики;	
1.5) основних технічних, інформаційних, організаційних рішень, необхідних для забезпечення фахової юридичної діяльності.	
2. Розуміння	

2.1)	форм та напрямів практичної діяльності юриста як в межах консультативної діяльності, так і у сфері професійної адвокатської чи прокурорської діяльності, чи роботи юриста в інших державних (комунальних) підприємствах, установах організаціях, пов'язаних із застосуванням правових знань
2.2)	навички взаємодії з іншими людьми, уміння працювати в групах;
2.3)	навички налагодження ефективної комунікації, в тому числі у формі усного та письмового спілкування, використання професійної термінології відповідно до вимог офіційно-ділового стилю;
2.4.)	навички самонавчання, вдосконалення та продовження професійного розвитку;
2.5.)	навички ефективної роботи з джерелами національного та міжнародного права з урахуванням їх юридичної сили, дії у часі, просторі та за колом осіб.
3. Застосування знань	
3.1)	уміння формування власної цілісної, логічної й обґрунтованої позиції на основі максимально повного опрацювання джерельної бази та навички її відстоювання і захисту перед добре підготовленою аудиторією;
3.2)	уміння приймати процесуальні рішення, формувати правову позицію по справі та відображати її у тексті різних правових документів, у тому числі з процесуальних питань;
3.3)	уміння надавати правильну оцінку окремим доказам, фактам, правовим нормам та іншим елементам, як самостійно, так і у їх сукупності з урахуванням особливостей обставин конкретної справи;
3.4)	уміння адаптуватись до нових обставин, критичного мислення та прийняття швидких і ефективних рішень;
3.5)	уміння організовувати робочий та навчальний процес, планувати розпорядок роботи, правильно й чітко ставити завдання та пріоритети власної діяльності та діяльності інших людей
4. Аналіз	
4.1)	ціннісних засад права та юриспруденції;
4.2)	галузевих принципів права та практики їх застосування;
4.3)	аналізувати норми права, застосовуючи методи пізнання державноправових явищ;
4.4)	порівнювати між собою базові теоретико-правові поняття, знаходити їх спільні та відмінні риси;
4.5)	правових понять та категорій, термінологічної бази різних галузей права, договірної і переддоговірної техніки і методики.
5. Синтез	
5.1)	розробляти понятійний апарат;
5.2)	формулювати власні висновки щодо поняття, явища, яке вивчається;
5.3)	обґрунтовувати стан і перспективи розвитку тих або інших правових інститутів;
5.4)	аргументувати власну точку зору з позицій знання та розуміння основних правових інститутів;
5.5)	узагальнювати загальні, специфічні та особливі закономірності засад юриспруденції.
6. Оцінювання	
6.1)	критикувати та пояснювати основні правові поняття;
6.2)	обґрунтовувати законність і доцільність, похибки правових рішень, що приймаються;
6.3)	узагальнювати в систему набуті знання про державно-правові інститути, засвоїти науково-правові поняття та категорії, їх сутність, призначення у системі державотворення;
6.4)	співвідносити поняття та сутність законності й правопорядку, а так само наслідки, що тягнуть за собою порушення режиму законності;
6.5)	робити висновок щодо стану і перспектив розвитку державно-правових явищ.
7. Створення (творчість)	
7.1)	розробляти самостійно схеми основних правових понять, розкривати їх сутність;

7.2)	робити співвідношення державно-правових явищ, наочно показувати їх значення;
7.3)	створювати власні висновки, виробляти самостійне бачення певних явищ державно-правової дійсності на основі вивченого та проаналізованого матеріалу;
7.4)	пропонувати шляхи вирішення правових проблем і колізій;
7.5)	будувати професійну та буденну діяльність, виходячи з розуміння основних закономірностей виникнення, розвитку та функціонування держави і права.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Соціокультурні передумови формування діджиталізації

Інформаційне і постінформаційне суспільство. Промислові революції і їх зв'язок з діджиталізацією. Феномен кліпового мислення.

Тема 2. Діджиталізація, її види та юридична діяльність

Поняття «діджиталізація». Предметні форми діджиталізації. Соціальні мережі, та їх роль в конструюванні правової реальності. Юридична діяльність і діджиталізація. Нові юридичні професії.

Тема 3. Діджиталізація і система державних органів

Особливості застосування ІТ-технологій в діяльності державних органів. Електронний документообіг. Специфіка надання послуг населенню в електронному форматі. «Мінцифра»: завдання, функції.

Тема 4. Права людини в інформаційну епоху

Поняття «нових прав» людини. Права людини в інформаційному середовищі як «нові права». Правовий захист прав людини в інформаційну епоху.

Тема 5. Діджиталізація правосуддя в Україні. Комп'ютерні технології в судочинстві

Вплив ІТ-технологій на правосуддя. Феномени «електронного» та «онлайн» суду: вітчизняний та зарубіжний досвід. Портал «судова влада», Єдиний державний реєстр судових рішень. Публічність, прозорість та транспарентність судочинства як вияви діджиталізації.

Тема 6. Діджиталізація в сфері адміністративних послуг та корпоративному праві

«Держава в смартфоні». Особливості надання окремих адмінпослуг в автоматичному режимі без втручання людини. Портал «Дія» на нормативному рівні та особливості функціонування.

Тема 7. Діджиталізація у правоохоронній сфері

Інформаційні технології і правоохоронна діяльність (загальний огляд). ІТ-технології в криміналістиці та у забезпеченні публічного порядку.

Тема 8. Діджиталізація і чинне право України

Застосування ІТ-технологій у законотворчій та законодавчій діяльності. Основні напрями удосконалення нормативно-правової бази у сфері діджиталізації.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Соціокультурні передумови формування діджиталізації	6	1	1	–	–	4	10	–	–	–	–	10
2.	Діджиталізація, її види та юридична діяльність	10	1	1	–	–	8	10	–	–	–	–	10
3.	Діджиталізація і система державних органів	12	2	2	–	–	8	14	2	2	–	–	10
4.	Діджиталізація і права людини	12	2	2	–	–	8	11	2	–	–	–	9
5.	Діджиталізація правосуддя в Україні. Комп'ютерні технології в судочинстві	12	2	2	–	–	8	13	2	2	–	–	9
6.	Діджиталізація в сфері адміністративних послуг та корпоративному праві	14	4	2	–	–	8	13	2	2	–	–	9
7.	Діджиталізація у правоохоронній сфері	12	2	2	–	–	8	9	–	–	–	–	9
8.	Діджиталізація і чинне право України	12	2	2	–	–	8	10	–	–	–	–	10
	Усього годин:	90	16	14	–	–	60	90	8	6	–	–	76

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбаченими тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів включає завдання до кожної теми та індивідуальні завдання.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.3. У процесі вивчення навчальної дисципліни студенти виконують індивідуальні завдання у вигляді індивідуальних розрахункових завдань.

4.3.4. Тематика індивідуальних завдань та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.5 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.5. Індивідуальні завдання виконуються в межах часу, визначеного для самостійної роботи студентів, та оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.

На семінарських заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- 1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;
- 2) усне або письмове(у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;
- 3) виконання поточних контрольних робіт.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку.

Структура залікового білету включає 2 теоретичні питання.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарухування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

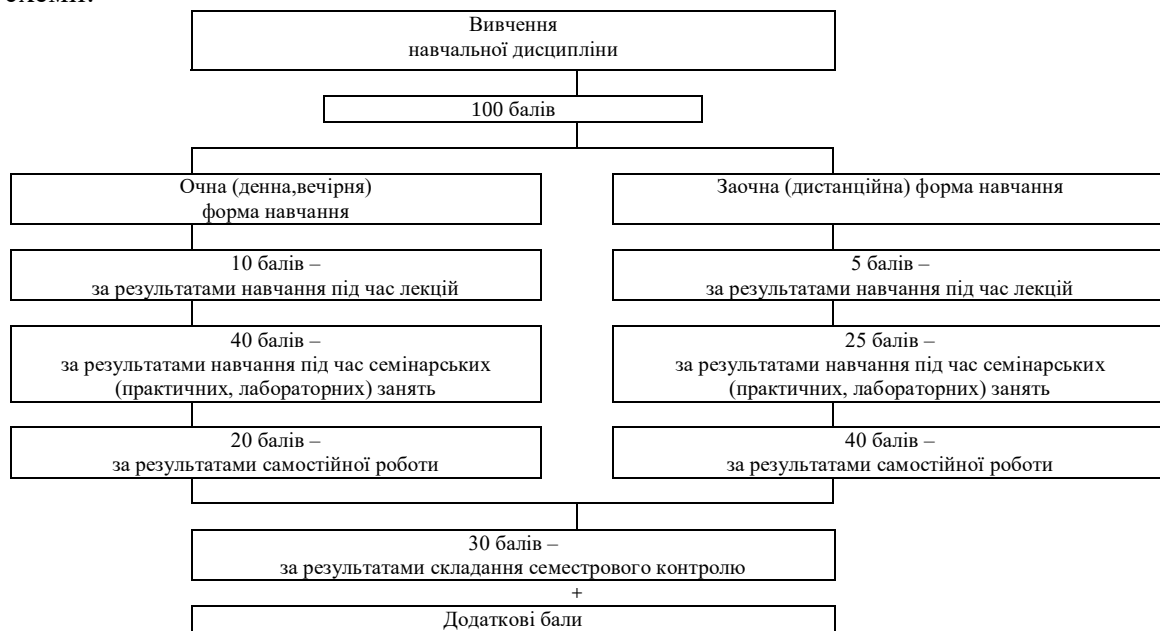

Рис. 6.1. Схема нарахування балів студентам за результатами

6.2. Обсяг балів, здобутих студентами під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів та виконання індивідуальних завдань визначаються в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Електронне урядування : підручник / А.І. Семенченко, Н.В. Грицяк, О.Б. Кукарін та ін. ; за заг. ред. проф. Н.В. Грицяк, А.І. Семенченка. Київ: НАДУ, 2016. 128 с.
2. Електронне урядування : підручник / В.П. Горбулін, Н.В. Грицяк, А.І. Семенченко, О.В. Карпенко та ін. ; за заг. ред. проф. Ю.В. Ковбасюка ; наук. ред. проф. Н.В. Грицяк, проф. А.І. Семенченка. Київ : НАДУ, 2014. 352 с.
3. Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А. І. Семенченка, В. М. Дрешпака. К., 2017. Частина 7: Розвиток електронного урядування на місцевому та регіональному рівнях / [С. А. Чукут]. К.: ФОП Москаленко О. М., 2017. 72 с.
4. Електронний парламент України: досвід створення. Наукове видання / За заг. ред. С.О. Довгого. К.: Логос, 2015. 452 с.
5. Питання Єдиного державного веб-порталу електронних послуг та Єдиного державного порталу адміністративних послуг : Постанова Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2019 року № 1137. *Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1137-2019-п#Text>.
6. Питання Міністерства цифрової трансформації: постанова Кабінету Міністрів України від 18 вересня 2019 року № 856. *Законодавство України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2019-п_#Text.
7. Про адміністративні послуги : Закон України від 6 вересня 2012 року № 5203-VI. *Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text>.
8. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації мережі та функціонування центрів надання адміністративних послуг та удосконалення доступу до адміністративних послуг, які надаються в електронній формі : Закон України від 3 листопада 2020 року № 943-IX. *Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/943-20#Text>
9. Про додаткові заходи щодо забезпечення відкритості у діяльності органів державної влади : Указ Президента України від 1 серпня 2002 року № 683/2002. *Законодавство України*. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/683/2002>.
10. Про затвердження Порядку застосування електронних засобів контролю: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 8 червня 2017 року №480. *Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-17#Text>.
11. Про затвердження Положення про порядок функціонування окремих підсистем Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи: рішення Вищої ради правосуддя від 17 серпня 2021 року № 1845/0/15-21. *Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1845910-21#Text>.
12. Про затвердження Порядку інформаційного наповнення та технічного забезпечення Єдиного веб-порталу органів виконавчої влади та Порядку функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади: Наказ Державного комітету інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України і Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 25 листопада 2002 р. № 327/225. *Законодавство України*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1021-02>.
13. Про Концепцію Національної програми інформатизації: Закон України від 4 лютого 1998 року. *Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/75/98-вр>.
14. Про Національну програму інформатизації : Закон України від 4 лютого 1998 року. *Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/98-вр#Text/>
15. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки : Закон України від 9 січня 2007 року № 537-V. *Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-16>
16. Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг: Закон України від 15 липня 2021 року. *Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1689-20#Text>.
17. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні:

розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 вересня 2017 року № 649-р. *Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80#Text>.

18. Про схвалення Концепції розвитку системи електронних послуг в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2016 року № 918-р. *Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/918-2016p#Text>

19. Про схвалення Концепції розвитку електронної демократії в Україні та заходів щодо її реалізації. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2017 року № 797-р. *Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/797-2017-p#Text>.

7.2. Додаткові джерела

1. Барегамян С. Х., Карпі Ю. В. Електронне урядування на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях: сучасний стан та перспективи впровадження в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2019. № 11. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1522>.

2. Берназюк О. О. Поняття та особливості електронного судочинства в Україні. *Право і суспільство*. 2019. № 3. Частина 2. С. 15-20.

3. Білобров Т. В. Адміністративно-правовий статус Департаменту кіберполіції Національної поліції України. Дис. ... канд.юр.наук. Спец. 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. К., 2020. 209 с.

4. Благута Р. І., Мовчан А. В. Б68 Новітні технології у розслідуванні злочинів: сучасний стан і проблеми використання: монографія. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 256 с.

5. Бондаренко В. А., Пустова Н. О. Теоретико-правові питання електронного правосуддя в інформаційному суспільстві. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2017. № 2. С. 154–162.

6. Брагар В. С. Нормативно-правове забезпечення функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. *Право та державне управління*. 2020. № 1. Том 1. С. 227-232.

7. Бринцев О. В. «Електронний суд» в Україні. Досвід та перспективи : монографія. Х.: Право, 2016. 72 с.

8. Вовк В. М., Олійник У. М. Здобутки Четвертої промислової революції як виклик сучасній юриспруденції. *Управлінські та правові засади забезпечення розвитку України як європейської держави* : збірник тез XXV щорічної звітної наукової конференції науково-педагогічних працівників, докторантів та аспірантів Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова (м. Хмельницький, 18 лютого 2021 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2021. С. 11-13.

9. Вовк В. М., Олійник У. М. Право бути забутим як «нове право» людини у діджиталізованому суспільстві. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького: Журнал. Серія Право*. №10(22). 2020. С. 16-22.

10. Вовк В. М., Олійник У. М., Малінковська О. В. Правові засади електронних інформаційних ресурсів на державотворчі процеси в Україні. *Наукові перспективи. Серія Право*. 2021. № 11 (17).

11. Гаврік Р. О. До питання про перспективи запровадження електронного голосування в Україні в контексті реалізації концепції розвитку електронної демократії та діджиталізації. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право*. 2022. № 2 (70). С. 297-302.

12. Гаврік Р. О. Перспективи запровадження електронного голосування в Україні в контексті реалізації Концепції розвитку електронної демократії та врахування досвіду Естонської Республіки. *Правові засади організації та здійснення публічної влади*. V Міжнародна науково-практична інтернет-конференція, присвячена світлій пам'яті доктора юридичних наук, професора, академіка-засновника НАПрНУ, першого Голови Конституційного Суду України Леоніда Петровича Юзькова (м. Хмельницький, 18 червня 2022 року). Хмельницький: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2022. С. 78-80.

13. Гадецька З. М., Штабрат А. І. Впровадження систем електронного судочинства. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2021. № 1. URL: <http://www.econpmu.nauka.com.ua/?op=1&z=8510>.
14. Голобородько Т. В., Дубіна О. Д. Використання інформаційних технологій в публічному адмініструванні: досвід України та європейські орієнтири. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2018. № 6. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1260>.
15. Граціотова Г.О., Ткач К.І., Пульча Д.О. Впровадження електронних виборів в Україні в умовах пандемії. Закордонний досвід. *ECONOMICS: time realities*. 2020. № 5 (51). С. 14-20.
16. Гуцалюк М. В., Антонюк П. Є. Щодо сутності електронної (цифрової) інформації як джерела доказів у кримінальному провадженні. *Криміналістичний вісник*. 2021. N 33 (1). С. 37-49.
17. Декалюк О. В. Концепція електронного урядування в практиці зарубіжних країн. *Держави та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2020. № 4 (115). С. 43-47.
18. Деякі питання оптимізації мережі та функціонування центрів надання адміністративних послуг : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 березня 2021 року № 254-р. *Законодавство України*. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254-2021-p#Text>.
19. Деякі питання цифрового розвитку : Постанова Кабінету Міністрів України від 30 січня 2019 року № 56. *Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/56-2019-p#Text>.
20. Джига Т.В. Сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку в Україні електронних адміністративних послуг. *Аналітична записка. Серія «Політика»*. Офіційний сайт: Національний інститут стратегічних досліджень. №16. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1716/>
21. Діджиталізація та права людини: збірник тез Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Хмельницький, 30 березня 2021 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2021. 395 с.
22. Дмитренко В. І. Механізми впровадження електронного урядування на місцевому рівні. Дис. ... канд.наук.держ.упр. Спец. 25.00.02 – механізми державного управління; державне управління. К., 2018. 248 с.
23. Дніпров О. С. Нормативно -правове забезпечення електронного урядування в Україні. *Юридичний електронний науковий журнал* . 2018. N 5. С.71–75.
24. Дніпров О. С. Поняття, суть та передумови впровадження електронного урядування в Україні. *Право і суспільство*. 2018. № 5. С. 144-150.
25. Довгодько Т., Корчук О. Діджиталізація як соціокультурний феномен: філософсько-освітній аспект. *Молодь і ринок*. 2020. № 6-7 (185-186). С. 104-110.
26. Євсюкова О. В. Цифрова спроможність територіальних громад в Україні: проблеми та перспективи. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2021. № 6. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=2084>.
27. Єсімов С. Розвиток системи надання електронних адміністративних послуг: нормативно-правовий аспект. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: юридичні науки*. 2017. № 861. С. 263-271.
28. Жекало Г. І., Заяць М. Я., Вакун О. В. Сутність та зміст електронного урядування: концептуальний вимір. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. № 8. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2020_8_7.
29. Інформатизація управління в органах внутрішніх справ: Посібник В.Г.Хахановський, П.П.Підюков, В.М.Смаглюк та ін. К.: НАВСУ, 2003.216 с.
30. Калішенко Є. Правове забезпечення розвитку електронного урядування в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 7. С. 140-146.
31. Камінська Т. та ін. Зарубіжний досвід упровадження електронного урядування / за ред. С. Чукут. Київ, 2008. 200 с
32. Квітка С., Новіченко Н., Гусаревич Н., Піскоха Н., Бардах О. Демощенко Г. (2020) Перспективні напрямки цифрової трансформації публічного управління. *Аспекти публічного управління*, vol. 8(4), pp. 129–146.
33. Кібець В. О. Єдиний державний реєстр судових рішень як засіб доступу громадян

до судових рішень. Порівняльно-аналітичне право. 2020. № 2. С. 122-124.

34. Клименко І. В. Основні підходи до визначення понять «електронний уряд» та «електронне урядування». *Економіка та держава*. 2009. № 6. С. 93-96.

35. Коваль А. Ю. Діджиталізація публічного управління в сфері освіти: європейський та вітчизняний досвід. *Наукові перспективи*. 2021. № 10 (16).

36. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року. *Законодавство України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.

37. Комарова К., Ковальчук Н. Ключові принципи забезпечення транспарентності в діяльності органів місцевого самоврядування. *Аспекти публічного управління*. 2021. № 2. Том 9. С. 28-34.

38. Константинівська А. К. Особливості запровадження електронного урядування в Україні. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління*. 2018. № 6. Том 29 (68). С. 47-50.

39. Концепція розвитку електронного урядування в Україні / Баранов О.А., Демкова М.С., Дзюба С.В., Єфанов А.В. та ін. ; за ред. А.І. Семенченка. Київ, 2009. 16 с.

40. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки : розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. No 67-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-p#Text>.

41. Корж І. Ф. Веб-сайти органів державної влади та органів місцевого самоврядування: механізми доступу до публічної інформації. *Інформація і право*. 2018. № 2 (25). С. 9-16.

42. Коршун А. Розвиток в Україні електронного правосуддя в контексті взаємодії суду та інститутів громадянського суспільства: теоретико-правова характеристика. *Jurnalul juridic național: teorie și practică*. 2017. Octombrie. С. 20-24.

43. Костенко І. В. Основні принципи електронного урядування. *Часопис Київського університету права*. 2019. № 4. С. 117-121.

44. Кравцов С. О., Правник С. О., Мошура Л. В. Електронне судочинство як сучасний тренд. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 4. С. 224-228.

45. Кравченко К. В. До питання діджиталізації інституту апеляційного провадження. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2019. Випуск 4 (29). Том 2. С. 112-115.

46. Кравчук І. М. Правове регулювання надання адміністративних послуг за допомогою інтернет-технологій. Дис. ... канд.юр.наук. Спец. 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. К., 2021. 203 с.

47. Крикавська І. Нормативно-правове регулювання впровадження та використання цифрових технологій у сфері адміністративних послуг. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: «Юридичні науки». 2020. № 2. Том 7. С. 162-165.

48. Кузьменко В. М. Цифрофізація публічних послуг органів самоорганізації населення в Україні. Дис. ... докт.філ.публ.управл.адм. Спец. 281 – публічне управління та адміністрування. Дніпро, 2020. 218 с.

49. Магера А. Використання електронних реєстрів у виборчому процесі України та шляхи оптимізації. *Рада Європи*. URL: <https://rm.coe.int/study-elections-lists-andrii-magera/16809ec314>.

50. Мазур О. Сучасні тенденції упровадження електронного урядування в публічному управлінні: зарубіжний досвід. *Аспекти публічного управління*. 2019. № 12. Том 7. С. 147-156.

51. Маматова Т. Система надання адміністративних послуг в Україні: особливості нормативно-правового регулювання. *Аспекти публічного управління*. 2020. № 6. Том 8. С. 164-177.

52. Манько Д. Г. Діджиталізація правового регулювання: технологічні алгоритми й електронні документи. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2020. № 1 (67). Том 1. С. 18-23.

53. Марченко В.В. Електронне урядування в органах виконавчої влади: адміністративно-правові засади : монографія. Харків : Панов, 2016. 444 с.

54. Міхровська М. С. Цифрова термінологія в публічному управлінні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 6. С. 142-144.

55. Міхровська М. С. Цифрове урядування як новий рівень взаємодії держави і

суспільства. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 7. С. 272-275.

56. Мозгова Ю., Воронович Ю. Феномен «кліпового» мислення. *Освітня траєкторія*. 2021. № 1 (17). С. 11.

57. Мукомела І. В. Право на інформацію: еволюція тароль в інформаційному суспільстві. *Державне будівництво та місцеве самоврядування* 2015. Випуск 29. С. 116-130.

58. Нижній Т. В. Теоретичні засади електронного урядування. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 20. С. 112-116.

59. Нові професії в юриспруденції. *Юридична газета*. 2018. № 39 (641). URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/novi-profesiyi-v-yurisprudenciyi.html>.

60. Обрусна С. Ю., Іванова І. В., Чубань В. С. Проблеми адміністративно-правового забезпечення електронного суду в Україні в умовах пандемії Covid-19. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 4. С. 196-199.

61. Погребняк І. Є. Електронний уряд (E-Government) і електронне урядування (E-Governance): поняття та принципи функціонування. *Право та інновації*. 2014. № 3 (7). С. 26-35.

62. Подзігун Г. В. Публічне адміністрування у сфері цифрової трансформації. Дис. ... канд.юр.наук. Спец. 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Запоріжжя, 2021. 196 с.

63. Положення про автоматизовану систему документообігу суду, затверджене рішенням Ради суддів України від 26 листопада 2010 р. № 30 (у редакції рішення РСУ від 12 квітня 2018 р. № 16). *Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr030414-10#Text>.

64. Порядок функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади : Наказ Державного комітету інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України і Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 25 листопада 2002 року № 327/225. *Законодавство України*. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1022-02>.

65. Права людини в інформаційному суспільстві : метод. вказівки до вивчення курсу / уклад. П. М. Сухорольський. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. 64 с.

66. Приймак Ю. Розвиток електронного урядування в Україні: організація національних електронних інформаційних ресурсів. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2011. № 4. С. 126-133.

67. Разметаєва Ю. С. Приватність в інформаційному суспільстві: проблеми правового розуміння та регулювання. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право*. 2016. Випуск 37. Том 1. С. 43-46.

68. Разумей Г. Ю., Разумей М. М. Діджиталізація публічного управління як складник цифрової трансформації України. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2020. № 2 (25). С. 139-145.

69. Рекомендація (2001) 2 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо побудови та перебудови судових систем та правової інформації в економічний спосіб від 28.02.2001 р. URL: http://www.arbitr.gov.ua/files/pages/pd07072014_7.pdf.

70. Рекомендація № R (2001) 3 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо надання громадянам судових та інших юридичних послуг з використанням новітніх технологій від 28.02.2001 р. URL: http://www.arbitr.gov.ua/files/pages/pd07072014_8.pdf

71. Рекомендація № R (95) 11 КМРЄ державам-членам щодо відбору, обробки, представлення та архівації судових рішень у правових інформаційно-пошукових системах від 11.09.1995 р. URL: http://www.arbitr.gov.ua/files/pages/pd07072014_6.pdf.

72. Рекомендація Rec (2003) 14 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо функціональної сумісності інформаційних систем у сфері юстиції від 09.09.2003 р. URL: http://www.arbitr.gov.ua/files/pages/pd07072014_9.pdf.

73. Рекомендація Rec (2003) 15 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо архівації електронних документів у правовому секторі від 09.09.2003 р. URL: http://www.arbitr.gov.ua/files/pages/pd07072014_10.pdf.

74. Роль ЦНАП (Центрів Дія) у використанні Е – послуг: навчальний посібник для працівників ЦНАП (Центрів Дія), покликаний залучати громадян використовувати електронні послуги. К., 2021. 64 с.

75. Романенко Е.О. Електронний уряд – нова модель інформаційно-комунікативних відносин. *Європейські перспективи*. 2015. Вип. 6. С. 75–79.
76. Рошук М. В. Трансформація України в цифрову державу: інструменти реалізації. *Юридичний вісник*. 2020. № 1 (54). С. 86-93.
77. Рудюк В. С. Діджиталізація в сучасному судочинстві. *Філософські та методологічні проблеми права*. 2020. № 2 (20). С. 82-85.
78. Савон К, В. Поняття «діджиталізація» в контексті цифрового уряду. *Актуальні проблеми політики*. 2021. Випуск 67. С. 107-111.
79. Сергєєв К. О. Законодавча діяльність в умовах динамічного розвитку інформаційних технологій. Дис. ... канд.юр.наук. Спец. 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень. К., 2021. 187 с.
80. Серенок А.О. Нормативно-правове забезпечення впровадження електронного урядування в Україні: ініціативи Президента України. *Державне будівництво*. 2015. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2015_1_7.
81. Системна інформатизація законотворчої та правоохоронної діяльності. Монографія .Кер. авт. кол. М. Я. Швець; за ред. В. В. Дурдинця та ін. К.: Навчальна книга, 2005. 639 с.
82. Сідей, О. Україна у стилі digital. *Юридична газета online*. URL : <https://yur-gazeta.com/publications/ practice/informaciyne-pravo-telekomunikaciyi/ukrayina-u-stili-digital.html>.
83. Соломко Ю. Електронне урядування: поняття, сутність, принципи та напрями розвитку. *Ефективність державного управління*. 2018. Випуск 2 (55). Ч. 1. С. 135-143.
84. Стогова О. В., Мурач Д. В. Електронне голосування: проблеми та перспективи запровадження. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 3. С. 38-40.
85. Стратегія електронного парламентаризму на 2018-2020 роки. Затверджено розпорядженням Голови Верховної Ради України від 5 липня 2018 року № 278.
86. Струтинська І. В. Дефініції поняття «цифрова трансформація». *Причорноморські економічні студії*. 2019. Випуск 48-2. С. 91-96.
87. Тернушак М. Удосконалення сервісної діяльності публічної адміністрації в контексті діджиталізації. *Юридичний вісник*. 2020. № 1. С. 93-100.
88. Токар М. Громадські організації України в системі розвитку публічно-управлінських відносин: монографія. Львівський регіональний інститут державного управління НАДУ при Президентові України. Львів: ЛРІДУ НАДУ. 2020.
89. Токар М. Діджиталізація як оптимізація взаємодії публічної влади і громадських організацій. *Аспекти публічного управління*. 2020. Том 8 Спецвипуск № 1. С. 130-132.
90. Туровець Ю. Цифровізація надання адміністративних послуг у сфері будівництва. *Університетські наукові записки*. 2021. № 1 (79). С. 91-99.
91. Турчин Я. Світовий досвід у реалізації концептуальних засад електронного голосування. *Гілея: науковий вісник*. 2013. № 73. С. 308–321.
92. Хлібороб Н. Запровадження електронного адміністративного судочинства в Україні: інновації та перспективи. *Право України*. 2018. № 2. С. 102-117.
93. Цимбал П. В., Омельчук Л. В., Калініченко Л. Л. Напрями вдосконалення електронного судочинства в Україні. *Міжнародний юридичний вісник: актуальні проблеми сучасності (теорія та практика)*. 2017. Вип. 4-5 (8-9). С. 150–155.
94. Цифрове врядування в Україні: базові дефініції понятійно-категоріального апарату / В.С. Куйбіда, О.В. Карпенко, В.В. Наместнік. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. Серія : Державне управління*. 2018. № 1. С. 5–10.
95. Чукут С. Розвиток електронного урядування на місцевому та регіональному рівнях. Електронне урядування та електронна демократія : навчальний посібник : у 15 ч. / за заг. ред. А. Семенченка, В. Дрешпака. Київ : ФОП Москаленко О.М., 2017. Ч. 7. 72 с.
96. Шевчук В. М. Інновації у криміналістичній техніці: сучасні можливості й проблеми застосування. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2020. № 43. С. 146-151.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. http://www.rada.gov.ua	- Веб-портал Верховної Ради України
2. http://www.president.gov.ua	- Офіційне інтернет-представництво Президента України
3. http://www.kmu.gov.ua	- Веб-портал Кабінету Міністрів України
4. http://minjust.gov.ua/	- Веб-портал Міністерства юстиції України
5. http://www.reyestr.gourt.gov.ua	Єдиний державний реєстр судових рішень
5. https://diia.gov.ua/	Єдиний державний вебпортал електронних послуг
6. https://portal.pfu.gov.ua/	Портал електронних послуг Пенсійного фонду України
7. http://www.adm.km.ua/	Веб-сайт Хмельницької обласної державної адміністрації
8. http://km-oblrada.gov.ua/	Веб-сайт Хмельницької обласної ради
9. http://www.khmelnysky.com/	Веб-сайт Хмельницької міської ради
10. http://www.univer.km.ua/	Веб-сайт Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова